

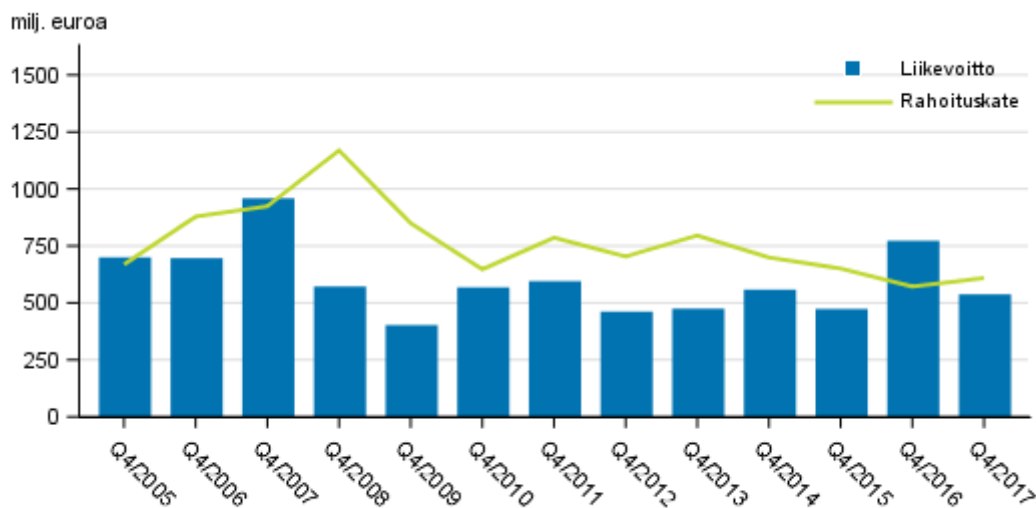
Luottolaitosten tilinpäätökset

2017, 4. vuosineljännes

Suomessa toimivien pankkien rahoituskate kasvoi, mutta liikevoitto pieneni vuoden 2017 neljännellä neljänneksellä

Suomessa pankkitoimintaa harjoittavien luottolaitosten rahoituskate oli vuoden 2017 neljännellä neljänneksellä 609 miljoonaa euroa ja liikevoitto 537 miljoonaa euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna rahoituskate kasvoi 37 miljoonalla eurolla ja liikevoitto pieneni 235 miljoonalla eurolla. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen luottolaitosten tilinpäätöstilastosta.

Suomessa toimivien pankkien rahoituskate ja liikevoitto 4. neljännes 2005-2017, milj. euroa

Korkotuotot ja korkokulut

Suomessa pankkitoimintaa harjoittavien luottolaitosten korkotuottoja kertyi vuoden 2017 neljännellä neljänneksellä 1,1 miljardia euroa, mikä oli 19 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuosi aiemmin. Korkokulut puolestaan laskivat viime vuodesta 56 miljoonalla eurolla 497 miljoonaan euroon. Korkotuottojen ja -kulujen erotuksena laskettava rahoituskate kasvoi 37 miljoonaa euroa, eli noin kuudella prosentilla. Prosentteissa mitattuna korkotuottojen lasku oli 1,7 prosenttia ja -kulujen 10 prosenttia.

Koko vuodelta kertyneet korkotuotot olivat 4,6 miljardia euroa, joka oli 3,3 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2016. Pankkien yhteenlasketut korkokulut olivat vuonna 2017 yhteensä 2,2 miljardia euroa, kun vuonna 2016 korkokulut olivat 2,3 miljardia.

Hallintokulut

Hallinnon kulut ovat Suomessa toimivien pankkien suurin yhteenlaskettu kuluerä. Hallinnon kuluja pankeilla oli neljännellä neljänneksellä 763 miljoonaa euroa, mikä on 39 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuosi aiemmin. Palkat ja palkkiot olivat hallinnon kuluista 42,7 prosenttia. Edeltävän vuoden neljänteen neljännekseen nähden yhteenlasketut palkat ja palkkiot pienivät 42 miljoonalla eurolla 326 miljoonaan euroon. Koko vuoden 2017 hallintokulut olivat 2,9 miljardia euroa. Vuoteen 2016 verrattuna hallintokulut laskivat 30 miljoonaa euroa.

Liikevoitto

Liikevoitto eli voitto jatkuvista toiminnoista ennen veroja oli 537 miljoonaa euroa. Edellisen vuoden neljännen neljänneksen 772 miljoonaan euroon nähden liikevoitto pieneni 235 miljoonalla eurolla, eli 30 prosentilla. Erityisesti selvästi vähentyneet voitot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista ja -veloista selittävät liikevoiton pientymistä. Liikevoiton vaihtelut neljänneksittäin voivat yleisestikin olla isoja. Pankkien vuonna 2017 kerryttämä liikevoitto oli yhteensä 2,1 miljardia euroa, mikä oli 0,7 miljardia vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Tase

Taseiden yhteenlaskettu arvo oli 350 miljardia euroa. Tase oli 26,7 prosenttia pienempi vuodentakaiseen nähden. Oman pääoman osuus taseiden loppusummasta oli 5 prosenttia, eli 17 miljardia euroa. Edeltävästä vuodesta pankkien oma pääoma pienentyi 10 miljardilla eurolla.

Suomen pankkisektorilla vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä tehty yritysjärjestely selittää suurimman osan taseiden, erityisesti oman pääoman poikkeuksellisen suurista muutoksista.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Suomessa toimivien pankkien tuloslaskelma 1.1.- 31.12.2017, 1 000 euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Suomessa toimivien pankkien tase 1.1.- 31.12.2017, 1 000 euroa.....	6

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Suomessa toimivien pankkien korkotuotot ja palkkiotuotot, 4. neljännes 2005-2017, milj. euroa.....	8
Liitekuvio 2. Suomessa toimivien pankkien liikevoitto, neljänneksittäin 2009-2017, milj. euroa.....	8
Laatuseloste: Luottolaitosten tilinpäätökset.....	9

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Suomessa toimivien pankkien tuloslaskelma 1.1.- 31.12.2017, 1 000 euroa

	1.1.- 31.12.2017				
	Liikepankit	Ulkomaiset pankit	Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Pankit yhteensä
Korkotuotot	1 956 354	1 553 315	876 443	203 641	4 589 753
Korkokulut	1 180 820	915 715	106 424	38 865	2 241 824
RAHOITUSKATE	775 534	637 600	770 019	164 776	2 347 928
(Kulut niistä oman pääoman ehtoisista instrumenteista, jotka ovat lunastettavissa)	.. ¹⁾
Osinkotuotot	244 821	417	269 520	5 329	520 087
Palkkiotuotot	604 194	985 842	520 591	110 528	2 221 155
(Palkkiokulut)	169 795	134 521	62 332	16 947	383 597
Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjaamiseen pois taseesta liittyvät voitot tai (-) tappiot, kun niitä ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavina rahoitusvaroina ja -velkoina, netto	24 323	53 433	29 918	47 329	155 003
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen ja -velkojen voitot ja (-) tappiot, netto	192 934	-16 164	177 793
Voitot / (-) tappiot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista, netto	-263	320	200
Voitot / (-) tappiot suojauslaskennasta, netto	-1 038	-139	31 870
Kurssierot [voitto / (-) tappio], netto	2 351	24 419	26 492
Rahoitusvaroihin kuulumattoman omaisuuserän taseen poiskirjaamisesta syntyneet voitot / (-) tappiot	..	731
Muut liiketoiminnan tuotot	89 791	295 178	97 819	16 334	499 122
(Muut liiketoiminnan kulut)	68 829	17 797	159 921	40 579	287 125
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ, NETTO	1 694 086	1 862 373	1 467 030	286 954	5 310 442
(Hallinnon kulut)	785 056	1 188 626	744 366	148 219	2 866 268
josta: Palkat ja palkkiot (sis. henkilösivukulut)	322 156	592 294	333 194	73 032	1 320 677
josta: Muut hallintokulut	462 900	596 332	411 172	75 187	1 545 591
(Poistot)	45 837	52 275	32 705	7 441	138 257
(Varaukset / (-) varausten peruutukset)	809	14 259	15 067
(Rahoitusvarojen arvonalentuminen tai (-) arvonalentumisen peruuntuminen, kun niitä ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavina rahoitusvaroina)	18 854	39 137	37 577	14 737	110 305
(Tytäryrityksiin, yhteisyrityksiin ja osakkuusyhtiöihin tehtyjen sijoitusten arvonalentuminen tai (-) arvonalentumisen peruutus)
(Rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuuserien arvonalentuminen tai (-) arvonalentumisen peruutus)	54 964	6 492	63 645
Tuloslaskelmaan kirjattu negatiivinen liikearvo
Voiton tai (-) tappion osuus sijoituksista tytäryhtiöihin, yhteisyrityksiin ja osakkuusyhtiöihin
Voitto / (-) tappio myytävänä oleviksi luokitelluista pitkäaikaisista omaisuuseristä ja luovutettavien erien ryhmistä

	1.1.- 31.12.2017				
	Liikepankit	Ulkomaiset pankit	Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Pankit yhteensä
VOITTO TAI (-) TAPPIO JATKUVISTA TOIMINNOISTA ENNEN VEROJA	842 879	577 993	597 417	110 066	2 128 354
(Tilinpäätössiirrot)
(Yhteisön jatkuviin toimintoihin liittyvä verokulu / (-) tuotto)
VOITTO TAI (-) TAPPIO JATKUVISTA TOIMINNOISTA VEROJEN JÄLKEEN	622 663	452 896	439 130	79 857	1 594 546
Satunnainen voitto tai (-) tappio verojen jälkeen
Voitto tai (-) tappio lopetetuista toiminnoista verojen jälkeen
KOKO VUODEN VOITTO TAI (-) TAPPIO	622 663	452 896	439 130	79 857	1 594 546

1) Tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen

Liitetaulukko 2. Suomessa toimivien pankkien tase 1.1.- 31.12.2017, 1 000 euroa

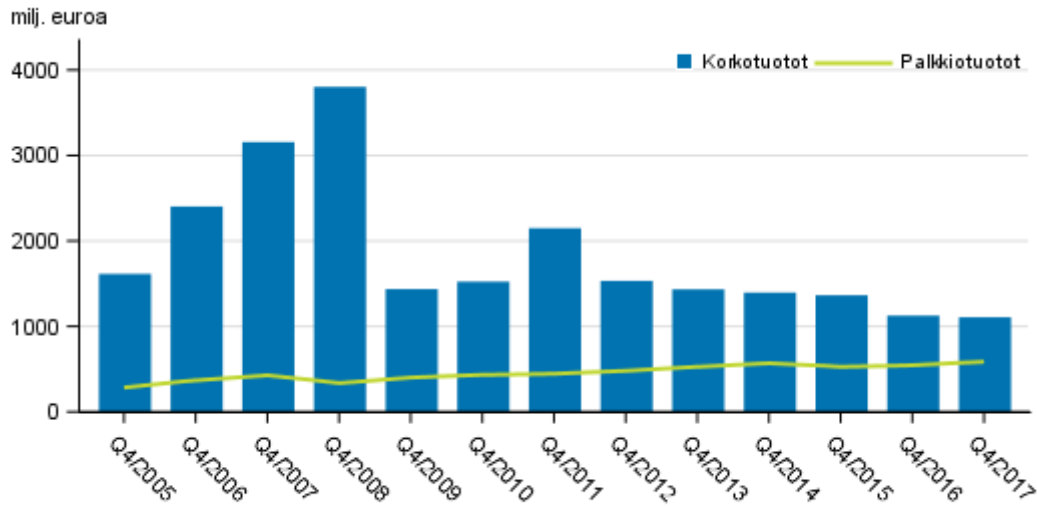
	1.1.- 31.12.2017				
	Liikepankit	Ulkomaiset pankit	Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Pankit yhteensä
VASTAAVAA					
Käteinen, kassan saldot keskuspankeissa ja muut vaadittaessa maksettavat talletukset	21 645 052	62 010 588	1 817 060	925 502	86 398 202
Kaupankäyntiä varten tarkoitetut rahoitusvarat	8 224 527	4 373 272 ¹⁾	12 646 204
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	2 082	10 089	550 762
Myytävässä olevat rahoitusvarat	15 484 826	6 763 028	6 473 292	1 542 927	30 264 072
Lainat ja muut saatavat	62 925 788	77 831 250	63 840 693	8 476 460	213 074 190
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	809 275	..	25 626	..	853 267
Johdannaissopimukset - suojauslaskenta	284 086	60 468	471 962
Suojauskohteen käyvän arvon muutokset korkoriskin portfoliosuojauksessa (varat)
Sijoitukset tytäryhtiöihin, yhteisyrityksiin ja osakkuusyrityksiin	1 309 248	..	15 214	10 913	1 343 189
Sijoituspalveluristeytysten sijoitukset tytäryhtiöihin, yhteisyrityksiin ja osakkuusyrityksiin
Aineelliset hyödykkeet	39 336	89 572	723 488	123 320	975 716
Aineettomat hyödykkeet	195 974	520 505	8 270	27 731	752 479
Muut varat	1 169 080	699 085	98 119	60 126	2 026 409
Myytäväinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja luovutettavien erien ryhmät
Verosaamiset	42 444	33 320	40 182	1 451	117 398
VARAT YHTEENSÄ	112 573 611	152 667 403	73 168 228	11 257 352	349 666 595
VASTATTAVAA					
Kaupankäyntiä varten tarkoitetut rahoitusvelat	4 184 776	127 979	4 355 006
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	1 434 374
Jaksotettuun hankintamenuun kirjatut rahoitusvelat	96 389 244	149 703 993	61 598 771	9 776 269	317 468 278
Johdannaissopimukset - suojauslaskenta (velat)	469 110	..	25 262	..	613 850
Suojauskohteen käyvän arvon muutokset korkoriskin portfoliosuojauksessa (velat)	40 600	117 940
Varaukset	..	91 532	10 577	..	105 518
Verovelat	24 041	71 436	9 026	17 374	121 876
Vaadittaessa takaisinmaksettava osakepääoma
Muut velat	4 051 417	1 452 731	2 137 761	414 059	8 055 968
Velat, jotka sisältyvät myytävänä olevaksi luokiteltuun luovutettavien erien ryhmään
Poistoero
Vapaaehtoiset varaukset
VELAT YHTEENSÄ	106 507 139	151 687 595	63 824 332	10 253 744	332 272 810
Pääoma	908 140	..	3 514 800	..	4 594 562
Ylikurssirahasto	558 792	569 112

	1.1.- 31.12.2017				
	Liikepankit	Ulkomaiset pankit	Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Pankit yhteensä
Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit (muu kuin pääoma)
Muu pääoma	26 797	27 367
Kertyneet muun laajan tuloksen erät	103 353	..	50 340	..	251 107
Kertyneet voittovarat	2 651 474	251 635	3 270 417	430 520	6 604 046
Uudelleenarvostusrahastot
Muut rahastot	1 197 491	161 636	2 069 211	327 624	3 755 962
(-) Omat osakkeet
Emoyrityksen omistajille osoitettava voitto tai tappio	622 663	452 896	439 130	79 857	1 594 546
(-) Ennakko-osingot
Vähemmistön osuudet [määräysvallattomien omistajien osuudet]
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	6 066 473	979 808	9 343 897	1 003 608	17 393 785
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	112 573 611	152 667 403	73 168 228	11 257 352	349 666 595

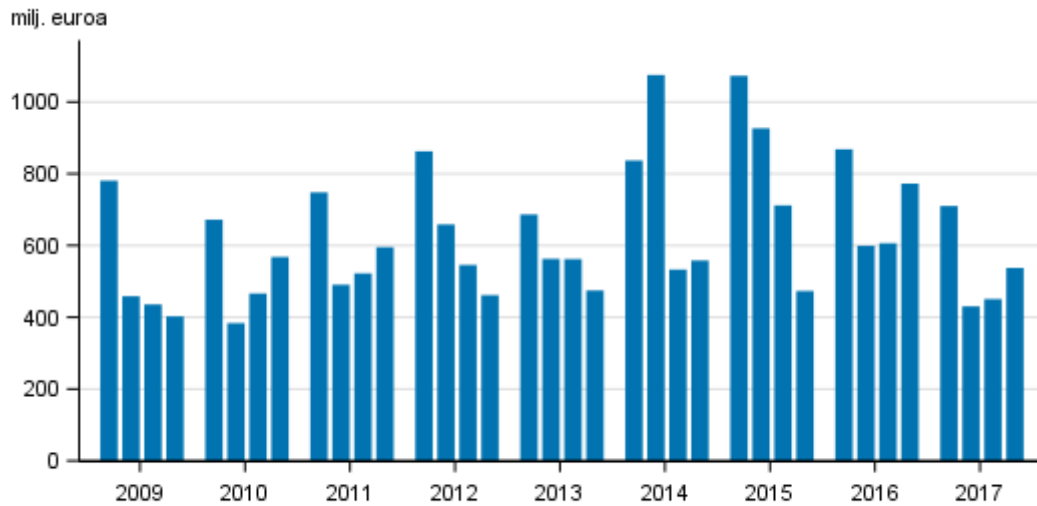
1) Tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Suomessa toimivien pankkien korkotuotot ja palkkiotuotot, 4. neljännes 2005-2017, milj. euroa

Liitekuvio 2. Suomessa toimivien pankkien liikevoitto, neljänneksittäin 2009-2017, milj. euroa

Laatuseloste: Luottolaitosten tilinpäätökset

1. Tilastotietojen relevanssi

Luottolaitosten tilinpäätöstilasto kuvaa Suomessa toimintaa harjoittavien luottolaitosten sekä suomalaisten luottolaitosten ulkomaisten sivukonttorien toiminnan kehitystä. Tilasto sisältää tuloslaskelman ja taseen, joissa eritellään luottolaitosten tilinpäätösten keskeisimpiä virta- ja varantosuureita.

Tilaston tulkinnan kannalta on tärkeää huomata, että luottolaitoksia ei tarkastella tilastossa konserneina vaan itsenäisinä instituutioina. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että neljännesvuosittaiset tuloslaskelmatiedot esitetään tilastossa yleensä kumulatiivisina. Siten alkuvuonna lopettaneiden luottolaitosten tuloslaskelmat ovat tilastossa mukana kyseisen vuoden loppuun asti. Koska tase kuvaa tietyn hetken varoja ja velkoja, tasetietoja ei voida esittää kumulatiivisina, vaan tase kertoo kunkin neljänneksen päätöspäivän tilanteen. Lopettaneet luottolaitokset putoavat siis pois tilastossa esitettävästä taseesta heti lopettamista seuraavalla neljänneksellä. Tästä erosta johtuen tuloslaskelman tilikauden voitto ei välttämättä täsmää täysin taseen tilikauden voittoon.

Tiedonkeruun määrittelyvaiheessa on huomioitu mm. Euroopan kansantalouden tilinpitoasetuksen, nk. FISIM-asetuksen, neljännesvuosittaisen rahoitustilinpidon, alueellisen panos-tuotoksen sekä EU:n rakennetilastoasetuksen luottolaitosliitteen edellyttämät tiedot. Lisäksi osa kerättävistä tiedoista toimii Finanssivalvonnan valvontatoimen pohjana.

Käytetty tilinpäätöskaava perustuu valtiovarainministeriön asetukseen luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä sekä Finanssivalvonnan em. asetusta täydentävään määräykseen. Tiedot kerää Finanssivalvonta kaikilta Suomessa toimivilta pankeilta sekä muilta luottolaitoksilta ml. ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit Suomessa.

Tiedonantovelvollisuus perustuu Tilastolakiin (280/2004/14§) sekä Finanssivalvonnasta annettuun lakiin (878/2008/18§ ja 60§) ja valtiovarainministeriön asetukseen.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tiedot kerätään kokonaistutkimuksena suorana tiedonkeruuna kaikilta Suomessa toimivilta pankeilta sekä muilta luottolaitoksilta ml. ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit Suomessa. Tiedot kerätään sähköisesti.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilaston laatu on hyvä. Tilasto perustuu luottolaitosten kirjanpitoon. Aineistolle tehdään tarkastusvertailuja luottolaitosten julkaistuihin tilinpäätöksiin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tarkat julkaisupäivät näkyvät tämän sivuston kohdassa "Tulevat julkistukset".

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilasto julkaistaan verkkojulkaisuna Tilastokeskuksen sivuilla. Vuoden 2008 loppuun asti tiedot julkaistiin myös osana Rahalaitokset painojulkaisua.

Tuloslaskelma- ja tasetietojen aikasarjat ovat saatavilla vuodesta 1999 alkaen tilaston verkkosivulla tietokantatalukkona. Lisäksi Tilastokeskus tuottaa pyynnöstä muita aikasarjoja luottolaitosten liiketoimintaa kuvaavista luvuista.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä Luottolaitosten tilinpäätökset -tilaston liite- ja tietokantataulut on muutettu vastaamaan paremmin Finanssivalvonnan FINREP-tiedonkeruulomakepohjaa. Muutokset ovat pieniä, eivätkä juurikaan vaikuta Luottolaitosten tilinpäätökset -tilaston vertailukelpoisuuteen aikaisempiin neljänneksiin nähden.

Vuoden 2016 toisesta neljänneksestä lähtien Finanssivalvonnan FINREP-raportoinnista poistettiin liitetietotaulukoita. Muutoksen vaikutuksesta luottolaitosten tilinpäätökset -tilaston Liitetaulukoita 3, 4 ja 5 (Kotimaisten talletuspankkien korkotuottojen ja -kulujen erittely, palkkiotuottojen ja -kulujen erittely sekä hallintokulujen erittely) ei ole saatavilla. Jäljelle jääneet FINREP-tilaukukset muuttuivat jonkin verran. Muutokset eivät aiheuttaneet merkittäviä muutoksia luottolaitosten tilinpäätökset -tilastoon ja vertailukelpoisuus aikaisempiin neljänneksiin pääosin säilyi.

Vuoden 2014 alussa aineiston tietosisältö muuttui Finanssivalvonnan FINREP-raportoinnin myötä. Tästä johtuen aikasarjat osin katkeavat eivätkä tiedot ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin verrattuna. Tätä ennen yhtenäisellä tilinpäätöskaavalla tuotetut tiedot on saatavilla vuosista 2005-2013 ja 1995-2004.

Vuoden 2005 alussa useimmat aikasarjat katkeavat tilinpäätöskaavan muutoksen takia. Silloin otettiin käyttöön luottolaitosten tilinpäätösraportoinnissa uusi IAS/IFRS-tilinpäätösstandardi. Tätä ennen yhtenäisellä tilinpäätöskaavalla tuotetut tilinpäätöstilastot luottolaitoksista on saatavissa vuosilta 1995-2004. Vuodesta 1974 vuoteen 1995 tuotettiin tilinpäätösjulkaisuja luottolaitoksista siten, että rahoitusyhtiöt ja luotto-osakeyhtiöt eivät sisällyneet yhtenäistettyyn kehikkoon. Nämä eivät vielä olleet yhtenäisen luottolaitoslainsäädännön piirissä. Ennen vuotta 1974 kustakin pankkiryhmästä tuotettiin erillinen julkaisu, joiden sisällöt poikkesivat jossakin määrin toisistaan myös tilinpäätöskaavan osalta. Tilastokeskus on julkaissut ns. pankkitilastoja vuoden 1970 tiedoista alkaen kaikista pankkiryhmistä. Pankkitilastojen taival alkoi vuoden 1868 säästöpankkitalastosta, joka oli säästöpankkien tarkastajan kertomus säästöpankkien tilasta ja hoidosta.

Lopettaneiden yritysten käsittelyä muutettiin tilaston tuloslaskelmatietojen osalta kolmannella neljänneksellä 2007. Muutos toteutettiin takautuvasti vuoden 2006 alusta alkaen. Aiemmin lopettaneet yritykset putosivat välittömästi lopettamisen jälkeen pois tuloslaskelmatilastosta. Nyt lopettaneiden luottolaitosten tiedot lasketaan mukaan kumulatiiviseen tuloslaskelmatilastoon aina lopettamisvuoden viimeiseen neljännekseen asti. Muutos ei vaikuta tasetietoihin. Muutos parantaa peräkkäisten neljännesten vertailua vuoden sisällä.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilasto on tuotettu vallitsevan tilinpäätösstandardin mukaisesti ja on vertailukelpoinen muihin luottolaitosten tilinpäätöstilastoihin nähden. Tilastossa luottolaitoksia tarkastellaan itsenäisinä instituutioina, ei konserneina.

Lisätietoja

Antti Suutari 029 551 3257

Jarkko Kaunisto 029 551 3551

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

rahoitusmarkkinat@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Luottolaitosten tilinpäätökset, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-372X (pdf)